

De VZW & haar ontbinding

DE VZW

&

haar ontbinding

Dirk A.J. Coeckelbergh

Procura
Kenniscentrum voor non-profit
en sociale economie van beweging.net

 INTERSENTIA

Antwerpen – Gent – Cambridge

De VZW & haar ontbinding
Dirk A.J. Coeckelbergh

© 2021 Lefebvre Sarrut Belgium NV
Hoogstraat 139/6 – 1000 Brussel

ISBN 978-94-000-1403-9
D/2021/7849/170
NUR 827
Gedrukt in de Europese Unie

Verantwoordelijke uitgever: Paul-Etienne Pimont, Lefebvre Sarrut Belgium NV
Lay-out: Crius Group, Hulshout

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Ondanks alle aan de samenstelling van de tekst bestede zorg, kunnen noch de auteurs noch de uitgever aansprakelijkheid aanvaarden voor eventuele schade die zou kunnen voortvloeien uit enige fout die in deze uitgave zou kunnen voorkomen.

Dit boek is eveneens digitaal beschikbaar op www.stradalex.com en www.jurisquare.be.

Inhoud

Hoofdstuk 1

INLEIDING	1
------------------------	---

Hoofdstuk 2

DE VRIJWILLIGE ONTBINDING	3
--	---

2.1. Wettelijke basis	3
------------------------------------	---

2.2. Definitie	3
-----------------------------	---

2.3. Proces en procedure	3
---------------------------------------	---

2.3.1. VZW's met een in het WVV ingeschreven commissaris- verplichting	3
---	---

2.3.1.1. Fase 1: informeel overleg ter zake	4
---	---

2.3.1.2. Fase 2: voorbereiding op het niveau van het bestuursorgaan	4
--	---

2.3.1.3. Fase 3: controle door de commissaris	4
---	---

2.3.1.4. Fase 4: organisatie van een AV	4
---	---

2.3.1.5. Fase 5: beslissing door de (eerste) AV	5
---	---

2.3.1.6. Fase 6: (eventueel) beslissing op (tweede) AV	5
--	---

2.3.1.7. Fase 7: onmiddellijke effecten van de ontbinding ...	6
---	---

2.3.1.8. Fase 8: beroep / cassatie tegen de beslissing van ontbinding	6
--	---

2.3.1.9. Fase 9: andere effecten van de ontbinding	6
--	---

2.3.1.10. Exit: het geval van de grote VZW zonder commissaris	6
--	---

2.3.2. VZW's zonder commissaris en zonder een in het WVV ingeschreven commissarisverplichting	7
--	---

2.3.2.1. Proces en procedure volgens de FOD Justitie	7
--	---

2.3.2.2. Proces en procedure volgens ons	8
--	---

2.3.2.2.1.	<i>Fase 1: informeel overleg ter zake</i>	8
2.3.2.2.2.	<i>Fase 2: voorbereiding op het niveau van het bestuursorgaan</i>	8
2.3.2.2.3.	<i>Fase 3: organisatie van een AV</i>	9
2.3.2.2.4.	<i>Fase 4: beslissing door de (eerste) AV</i>	9
2.3.2.2.5.	<i>Fase 5: (eventueel) beslissing op (tweede) AV</i>	10
2.3.2.2.6.	<i>Fase 6: onmiddellijke effecten van de ontbinding</i>	10
2.3.2.2.7.	<i>Fase 7: beroep / cassatie tegen de beslissing van ontbinding</i>	10
2.3.2.2.8.	<i>Fase 8: andere effecten van de ontbinding</i>	11
2.3.2.3.	Andere mogelijkheden?	11
2.3.3.	VZW's met een commissaris maar zonder een in het WVV ingeschreven commissarisverplichting	11
2.4.	Tips en tricks	12

Hoofdstuk 3

DE SEMI-VRIJWILLIGE ONTBINDING	13
3.1. Wettelijke basis	13
3.2. Definitie	13
3.2.1. Semi-vrijwillige ontbinding op basis van de wetgeving	13
3.2.2. Semi-vrijwillige ontbinding op initiatief van de bedrijfsrevisor, al dan niet in samenspel met de AV en/of de rechtbank	14
3.3. Proces en procedure	16
3.4. Tips en tricks	16

Hoofdstuk 4

DE GERECHTELIJKE ONTBINDING	17
4.1. Wettelijke basis	17
4.2. Definitie	17
4.3. Proces en procedure	18
4.3.1. Fase 1: het bepalen van de verantwoordelijke rechtbank	18
4.3.2. Fase 2: het (eventueel) verlopen van tijd	18

4.3.3.	Fase 3: het vatten van de rechtbank	18
4.3.4.	Fase 4: de uitspraak in eerste aanleg	19
4.3.4.1.	Optie één: de ontbinding al dan niet uitspreken	19
4.3.4.2.	Optie twee: indien ontbinding, al dan niet onmiddellijke vereffening uitspreken	19
4.3.4.3.	Optie drie: al dan niet in combinatie met de ontbinding, de vernietiging uitspreken van een of meerdere verrichtingen	19
4.3.5.	Fase 5: onmiddellijke effecten	19
4.3.6.	Fase 6: beroep of verzet of derdenverzet	20
4.3.6.1.	Eerste mogelijkheid: aanvaarding	20
4.3.6.2.	Tweede mogelijkheid: verzet door de verstek- doende partij	20
4.3.6.3.	Derde mogelijkheid: beroep	20
4.3.6.4.	Gemene regels bij verzet of beroep	20
4.3.7.	Fase 7: andere effecten	20
4.4.	Tips en tricks	21

Hoofdstuk 5

DE ONTBINDING VAN RECHTSWEGE	23
5.1. Wettelijke basis	23
5.2. Definitie	23
5.3. Proces en procedure	23
5.4. Tips en tricks	24

Hoofdstuk 6

DE ONTBINDING EN NIETIGHEID VAN DE VZW	25
6.1. Wettelijke basis	25
6.2. Definitie	25
6.3. Proces en procedure	26
6.3.1. Fase 1: de vordering	26
6.3.2. Fase 2: de tussenuitspraak en eventuele regularisatie	26
6.3.3. Fase 3: de uitspraak	26
6.3.4. Fase 4: beroep	26

6.3.5.	Fase 5: onmiddellijke effecten	27
6.3.6.	Fase 6: andere effecten.	27
6.4.	Tips en tricks	27

Hoofdstuk 7

DE ONTBINDING NA EEN GERECHTELIJKE REORGANISATIE 31

7.1.	Wettelijke basis	31
7.2.	Definitie	31
7.3.	Proces en procedure	32
7.3.1.	Overzicht	32
7.3.2.	Wie zijn de mogelijke actoren in een gerechtelijke reorganisatie?	32
7.3.3.	Fase 1: toegang tot de gerechtelijke reorganisatie	33
7.3.3.1.	Stap 1: verzoek.	33
7.3.3.2.	Stap 2: gevolgen van de neerlegging van het verzoekschrift	34
7.3.3.3.	Stap 3: beslissingsklaar maken van het dossier.	35
7.3.3.4.	Stap 4: beslissingsproces.	35
7.3.3.5.	Stap 5: beslissing.	35
7.3.3.6.	Stap 6: al dan niet aanvaarding van de beslissing	35
7.3.4.	Fase 2: mogelijke opschorting	35
7.3.5.	Fase 3: oplossingen	36
7.3.5.1.	Een minnelijk akkoord	36
7.3.5.2.	Een collectief akkoord.	36
7.3.5.3.	Een overdracht onder gerechtelijk gezag	37
7.3.5.4.	De handdoek in de ring gooien.	38
7.4.	Tips en tricks	38

Hoofdstuk 8

DE ONTBINDING EN FAILLISEMENT VAN DE VZW 39

8.1.	Wettelijke basis	39
8.2.	Definitie	39
8.3.	Proces en procedure	39
8.3.1.	Fase 1: opties overwegen	39

8.3.2.	Fase 2: faillissement bekennen en uitspreken	39
8.3.3.	Fase 3: directe gevolgen en verder verloop	40
8.4.	Tips en tricks	40

Hoofdstuk 9

DE VEREFFENING VAN DE VZW	41
--	----

9.1.	Wettelijke basis	41
------	----------------------------	----

9.2.	Definitie	41
------	---------------------	----

9.3.	Proces en procedure	44
------	-------------------------------	----

9.3.1.	Fase 1: beslissing	44
--------	------------------------------	----

9.3.2.	Fase 2: beroep en cassatie	45
--------	--------------------------------------	----

9.3.3.	Fase 3: onmiddellijke gevolgen	45
--------	--	----

9.3.4.	Fase 4: benoeming van de vereffenaars	45
--------	---	----

9.3.4.1.	Wat is een vereffenaar?	45
----------	-----------------------------------	----

9.3.4.2.	Wie benoemt de vereffenaars?	45
----------	--	----

9.3.4.3.	Wie mag niet tot vereffenaar worden aangeduid en/of worden benoemd?	46
----------	---	----

9.3.4.4.	Wat bij benoemingsmoeilijkheden (art. 2:119 WVV)?	47
----------	---	----

9.3.4.5.	Wat zijn de bevoegdheden van de vereffenaars? . . .	47
----------	---	----

9.3.4.6.	Hoe wordt dit tegenstelbaar aan derden (art. 2:123 WVV)?	48
----------	--	----

9.3.5.	Fase 5: de werking van de vereffenaars	48
--------	--	----

9.3.5.1.	Wat bij moeilijkheden met een benoemde vereffenaar in actie?	48
----------	--	----

9.3.5.2.	Wat is de kernopdracht van de vereffenaar(s)? . . .	49
----------	---	----

9.3.5.3.	Wat zijn de beperkingen aan de bevoegdheden van de vereffenaars in hun werking?	49
----------	---	----

9.3.5.3.1.	<i>Kunnen de vereffenaars onroerend goed van de VZW te koop stellen (art. 2:121 WVV)?</i>	49
------------	---	----

9.3.5.3.2.	<i>Voor welke andere operaties hebben de vereffenaars toelating nodig (art. 2:122 WVV)?</i>	50
------------	---	----

9.3.5.3.3.	<i>Andere beperkingen op de bevoegdheden van de vereffenaars</i>	50
------------	--	----

9.3.5.3.4.	<i>Verzoeken aan de rechtbank in vereffeningsszaken</i>	52
9.3.6.	Fase 6: verplichtingen inzake regelmatige inventarissen, jaarrekeningen en controles tijdens de vereffening	52
9.3.7.	Fase 7: volgorde en regels rond transacties i.v.m. activa en passiva	53
9.3.8.	Fase 8: beroep	54
9.3.9.	Fase 9: de sluiting van de vereffening	54
9.3.10.	Fase 10: het behandelen van opgedoken niet-betaalde schulden na de vereffening.	56
9.3.11.	Fase 11: het behandelen van activa die opduiken na de vereffening	57
9.3.12.	Fase 12: publiciteitsregels rond de vereffening	59
9.3.13.	Fase 13: het einde van het mandaat van de vereffenaar	60
9.3.14.	Fase 14: het aansprakelijk stellen van de vereffenaar(s)	60
9.3.15.	Fase 15: de verjaring van de aansprakelijkheid van de vereffenaar	61
9.4.	Tips en tricks	61

Hoofdstuk 10

SOCIAALRECHTELIJKE ASPECTEN VAN ONTBINDING EN VEREFFENING 65

10.1. Wettelijke basis 65

10.2. Principes 65

10.3. Proces en procedure 66

10.3.1. Fase 1: informele fase – inschatting en pre-informatie. 66

10.3.1.1. Inschatting opzegkost personeel 66

10.3.1.2. Informele informatie. 66

10.3.2. Fase 2: de formele informatie en formele actie 66

10.3.2.1. Informatie en toepassing collectief ontslag. 66

10.3.2.2. Informatie en toepassing Sluitingswet 68

10.3.2.3. Relatie tussen collectief ontslag en sluiting (in de zin van de Sluitingswet)? 69

10.3.2.4. Relatie tussen de gekozen weg, invloed op arbeidsovereenkomsten en toepassing van collectief ontslag en/of de Sluitingswet. 69

10.3.2.5. Lot personeel in standaardscenario's 71

10.3.2.6.	Lot personeel bij gerechtelijk akkoord met/ onder boedelafstand in een gerechtelijke reorganisatie, zonder vereffening	74
10.3.2.6.1.	Wettelijke basis	74
10.3.2.6.2.	Principes, proces en procedures rond niet overgenomen werknemers	74
10.3.2.6.3.	Principes, proces en procedures rond overgenomen werknemers	74
10.3.2.6.4.	Overeenkomst van voorgenomen overdracht	76
10.3.2.6.5.	Homologatie door de arbeidsrechtbank	77
10.3.2.6.6.	Gevolgen van de homologatie door de arbeidsrechtbank	78
10.3.2.7.	Ontslag van beschermde werknemers	78
10.3.2.7.1.	Bronnen	78
10.3.2.7.2.	Principes en definities	78
10.3.2.7.3.	Beschermde werknemers en (semi-) vrijwillige ontbinding?	81
10.3.2.7.4.	Beschermde werknemers en automa- tische ontbinding?	81
10.3.2.7.5.	Beschermde werknemers en gerechte- lijke ontbinding?	81
10.3.2.7.6.	Beschermde werknemers en overdracht onder gerechtelijke reorganisatie?	81
10.3.2.7.7.	Beschermde werknemers en faillissement?	81
10.3.2.7.8.	Proces en procedure ontslag beschermde werknemers	82
10.4.	Tips en tricks	86

Hoofdstuk 11

FISCAALRECHTELIJKE ASPECTEN VAN ONTBINDING EN VEREFFENING	87
11.1. Wettelijke basis	87
11.2. Principes	87
11.3. Proces en procedure	88
11.3.1. Vaak een bijkomende jaarrekening met alle gevolgen van dien	88
11.3.2. Rechtspersonenbelasting: de laatste tot mogelijk nog vele aangiften	88

11.3.3. Patrimoniumtaks, de laatste tot mogelijk nog vele aan- giften	89
11.3.4. Overdrachten van onroerend goed ten bezwarende titel ter realisatie van het actief	90
11.3.5. De fiscale behandeling van de overdracht om niet tussen de ontbonden VZW en de ontvangende VZW (of ziekenfonds, landsbonden van ziekenfondsen, beroeps- vereniging, internationale vereniging zonder winstoog- merk, private stichting of stichting van openbaar nut) voor het bedrag van het nettoactief	90
11.3.6. Bewaartermijnen voor documenten bij vereffening.	90
11.4. Tips en tricks	91

Hoofdstuk 12

KOSTPRIJS VAN EEN ONTBINDING EN VEREFFENING	93
--	-----------